

ICL 1900-AS COMPUTER ALKALMAZÁSA AZ ORSZÁGOS VEZETŐKÉPZŐ KÖZPONT KÖNYVTÁRI MUNKÁJÁBAN

Erdélyi Judit – Krammer Gergely*

Országos Vezetőképző Központ

Bevezetés

A NIC /Nineteen-hundred Indexing and Cataloguing = 1900-as indexelési és katalogizálási rendszer/ az ICL 1900-as típusu computerek egyik feldolgozási és programrendszere, amely könyvtári és dokumentációs munkafolyamatok gépesített ellátására készült. Különösen alkalmas szakkönyvtárak anyagának feldolgozására és a műszaki irodalom - könyvtári állomány - gyors, széles körű ismertetésére.

A NIC programrendszer többféle programot tartalmaz, amelyek közül a felhasználó választja ki az igényeinek legjobban megfelelő programokat. Így például a NIC-rendszer alkalmazható folyóiratszövegek feldolgozására is /ez egyszerűbb, mint a könyvek feldolgozása/, vagy különféle speciális információk feladatára ellátására /szabadalmi tájékoztatás stb./.

Az Országos Vezetőképző Központban első lépésként a könyvtári feldolgozási és tájékoztatási munka gépesítésére végeztünk kísérleteket, majd a sikeres kísérletek alapján megterveztük a rendszeres könyvfeldolgozás és a tájékoztatás alapját képező könyvtári rendszert és megindítottuk a rendszeres munkát. Ebben a tanulmányban a NIC-rendszert elsősorban általunk használt részeire támaszkodva mutatjuk be.***
/Ha más intézmények is használják, vagy használni fogják a NIC-rendszert, kíváncsi lennének már első lépésként a kompatibilitás biztosítására./

* KRAMMER Gergely a cikk megjelenése időpontjában már a MTA Automatizálási Kutatóintézetének munkatársa.

** "Rendszer, mint adatfeldolgozási fogalom, adott munka - pl. könyvtári feldolgozás és tájékoztatás - személyekre és alapeladatokra bontott leírása. "Computeres rendszer" egyes munkafázisokat computerrel végez.

*** A NIC-rendszer bővebb ismertetését és a lefolytatott kísérletek eredményeinek értékelését ld. ERDÉLYI Judit: A könyvtári információkezelés automatizálása NIC rendszerrel. = Számvitel és Ügyviteltechnika, 12.k. 3.sz. 1970. p.123-128.

Felvetődik a kérdés: érdemes-e a könyvtári munkákat gépesíteni. A gépesítés könyvelés által kimutathatóan azonnali anyagi előnyt természetesen nem jelent; az előnyök csak több éves munka után mérhetők le. Előnyeit három csoportba lehet sorolni.

A gépesítés jelentős emberi munka megtakarítását jelenti. A NIC-rendszer alkalmazása esetén néhány szokásos munka /címfelvétel, indexelés, tárgyszavazás, címfordítás, annotáció stb./ után valamennyi leltározási, katalogizálási munkát, indexek és jelentések készítését a computer végzi el.

Másik nagy előnye a pontosság. A programokba beépített automatikus ellenőrzés következtében a gépi feldolgozás minden eddigénél pontosabb bibliográfiai adatfelvételre kényszerít. Az ily módon ellenőrzött adatokból készül a feldolgozó programok segítségével minden katalógus, index, kimutatás, ami kizárja a másolási és összesítési hibákat.

Végezetül a NIC-rendszer az anyag gyors- és széles körű feltárását teszi lehetővé, mivel a gépi munka igen gyors. Ezt az előnyt közvetlenül sohasem lehet kimutatni, jelentősége azonban korunk információszűréseben felbecsülhetetlen.

A könyvtári rendszer

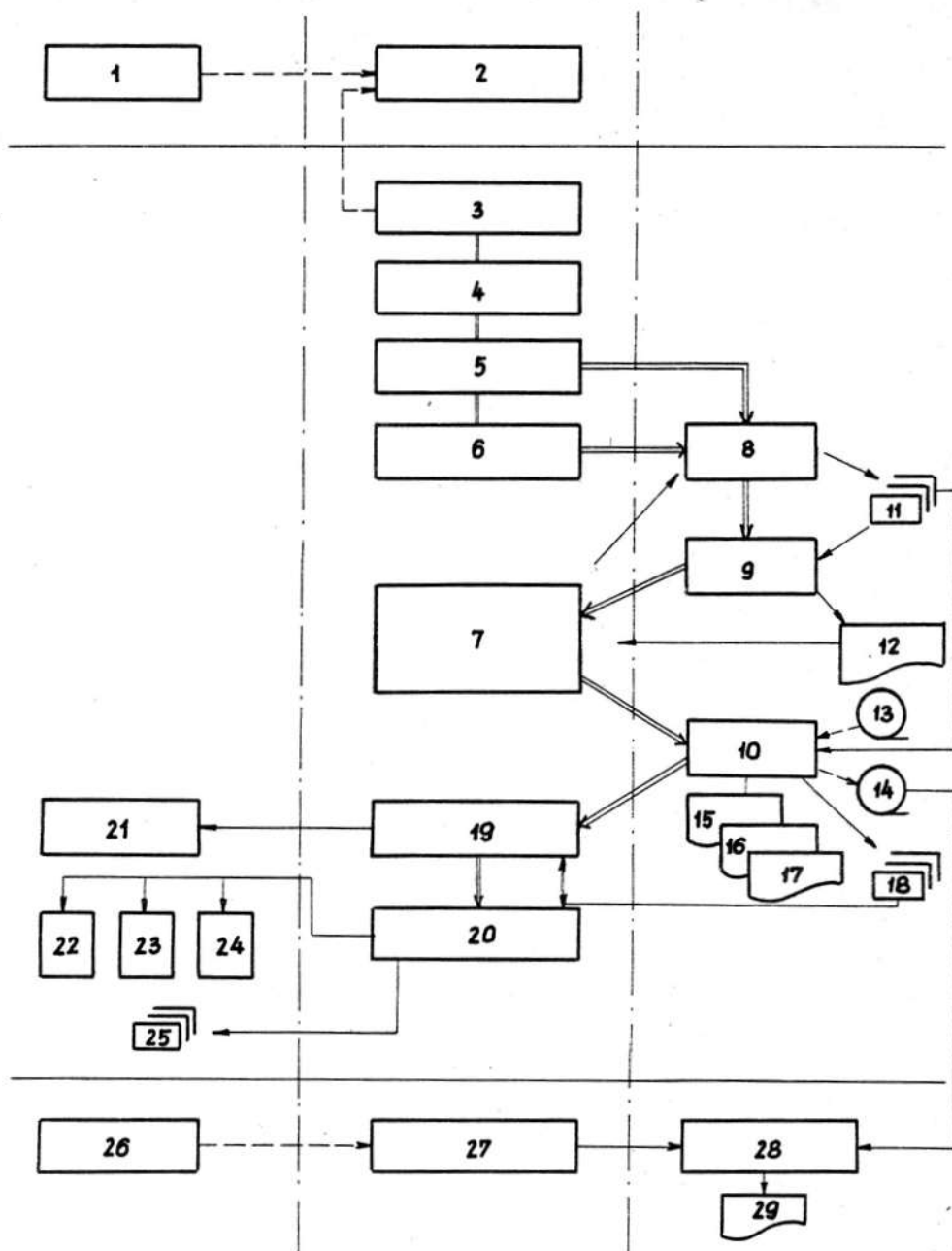
A programok, illetve a programokat végrehajtó computer csupán az adatok feldolgozását végzi. Ez alatt formai, logikai ellenőrzéseket hajt végre, rendezi és megfelelő szempontok szerint válogatja az anyagot. A computer nagy sebessége és a betáplálható nagy adatmennyiség lehetővé teszi, hogy gépi úton gyorsan, többféle információt nyerhessünk.

Annak érdekében, hogy a computer sebességét és megbízhatóságát ki tudjuk használni, az adatfelvételezésnek, a computer-programoknak, a gép által nyomtatott jegyzékek sokszorosításának és forgalmazásának jól szervezett rendszert kell alkotniuk. A rendszer hatékonysága azon múlik, hogy az emberi munka szervezettsége mennyire közelíti meg a computer munkájának szervezettségét és pontosságát.

Jelenlegi rendszerünkbe a könyv érkezésekor lép be. Az 1. ábra vázlatosan bemutatja a könyvtári adatfelvételezés, a computer-programok és a programok által szolgáltatott eredmények - output - felhasználásának folyamatát.

Az adatelőkészítés: hagyományos könyvtári címfelvétel, tárgyszavazás és címfordítás egészen az adatok lyukkártyára lyukasztásáig. A computeres programoknak az adatellenőrzés után két fő funkciójuk van. Az egyik az ún. könyvtári file* rendszeres felújítása, amely a havi

* File /fájl/: valamely információhordozón rögzített adatok szervezett gyűjteménye.

1. ábra
A rendszer folyamatábrája

Ábraszöveg az 1. ábrához

1. Kívánságok
2. Megrendelések
3. Postabontás
4. Címfelvétel
5. Tárgyszavazás
6. Annotáció
7. Ellenőrzés, javítások, havi gyűjtés,
leltárjegyzék kumulálás
8. Lyukasztás
9. Leltárjegyzék készítés
10. Kumuláció és jegyzékkészítés
11. Lyukkártyák
12. Leltárjegyzék
13. Könyvtári file n tétellel
14. Könyvtári file n + 1 tétellel
15. Bibliográfia jegyzék
16. Szerzői index
17. Tárgyszó index
18. Katalóguskartonok
19. Szerkesztés, sokszorozás
20. Katalógusépítés
21. Havi gyarapodási jegyzék
22. Bibliográfia jegyzék
23. Szerzői index
24. Tárgyszó index
25. Katalógus
26. Kutatási téma
27. Program paraméterek /tárgyszó, szerző stb./
28. Információkereső program
29. Téma bibliográfia

Megjegyzés: a dupla vonal a munkafolyamatok, a szimpla vonal a dokumentumok útját jelzi.

állománygyarapodás és az elmúlt időszakban készült könyvtári file egybeolvasztását - kumulálását - jelenti, a havi gyarapodás rendezése után. A programok másik feladata a mágnesszalagon lévő rendezett anyagról jegyzékek, indexek, katalóguskartonok készítése.

Az új katalóguskartonokat manuálisan kell behelyezni a meglévő tárgyszókatalógusba. A többi katalógusfajta kötetkatalógusként áll az olvasók rendelkezésére.

A gép által nyomtatott eredmények nyomdai uton foto- vagy xerox-eljárással sokszorosíthatók. A rendszer az ezzel kapcsolatos munkálatokat is magában foglalja.

A rendszer működésének kezdetén minden egyes kumuláció alkalmával külön program elemzi a tárgyszórendszert és elkészíti a tárgyszavak jegyzékét egyes szakcsoportok szerint is. A jegyzékek a tárgyszavak előfordulásának gyakoriságát is mutatják, így az esetleges aránytalanságok menetközben kiderülnek.

A könyvtári rendszer leírása intézkedik a félévenkénti kimutatások elkészítéséről. Az ICL 1900-as FIND /File Interrogation of Nine-teen-hundred Data = 1900-as File Kérdező Program/ programokkal a NIC-programok által előállított könyvtári file-ről minden gazdasági igényt kielégítő kimutatás és statisztika elvégezhető - megfelelően szervezett adatfelvételezés esetén. Ugyanezen programokkal esetenkénti revíziók alkalmával néhány órán belül készíthetők kimutatások.

A következő részekben ismertetjük az adatrögzítés folyamatát, a könyvtári file felépítését és a kinyomtatott jegyzékeket. Végül a rendszer továbbfejlesztésének lehetőségeiről szólnunk.

Az adatelőkészítés

A könyvek adatainak a programok számára való előkészítése tartalmilag nem jelent újat. A címfelvétel során le kell írni a könyv bibliográfiai adatait és egyéb jellemzőit. Meg kell állapítani a könyv szakcsoport-beosztását és a tárgyszavakat. Szükség esetén le kell írni a cím magyar nyelvű fordítását és végül a könyv rövid annotációját.

Nagy súlyt helyezünk e műveletek végrehajtásának szervezésére. Az adatok lyukasztását adatlapról végzi a számítóközpont. Időmegtakarítás és másolási hibák elkerülése céljából egy könyv valamennyi adata egyetlen adatlapra kerül. Erre a célra olyan adatlapot kell tervezni, amelyről könnyen lehet lyukasztani, amely jelzi az adatok helyét, a kitöltés módját és amely egybefűzve egyfajta nyilvántartást jelent /2.ábra/. A NIC-rendszer által előírt kártyaterv erre lehetőséget ad. Az adatlap kitöltését több személy végezheti. Az adatfelvételezési munkát elemi fázisokra bontjuk, amelyeken a könyv és a hozzátartozó adatlap együtt mennek végig. Az adatlap kitöltésének olyan fázisait, amelyekhez nem kell könyvtáros szaktudás, betanítható segéderők végzik /pl. leltári szám beírása a könyvbe és az adatlapra egyidejűleg/.

A gépi adatfeldolgozás követelményeiből néhány formai eltérés adódik a hagyományos adatfelvételezéssel szemben.

Computerünk nyomtatója csak nagybetűket tud nyomtatni; a világon számos nagy jelentőségű kiadvány ezt a megoldást választja, mert a kétféle betűtípus használata megdrágítja és meglassítja a feldolgozás menetét.

A hagyományos címleírásnál alkalmazott nagyszámú különleges jel, formális adat alkalmazásától el kell tekinteni, mert a rendszer minden könyvre csak meghatározott mennyiségű jelet képes tárolni.

Az adatsor hosszúsága részletekre /mezőkre/ bontva rögzített. Például egy-egy szerző neve legfeljebb 20 jeltől, a cím + címfordítás együttvéve legfeljebb 400 jeltől állhat stb. Ezért azután a szerzők keresztnévét vagy a tárgyszavakat néha rövidíteni kell.

Az egyes mezők mérete lehetőséget nyújt arra, hogy azokban további címfelvételi adatokat helyezünk el. Ezen adatok helyének kijelölése után terveztük meg az előre nyomtatott adatlapot, amelyen bejelöltük az egyes adatok pontos helyén kívül a rendszer tördelési előírásait: a katalóguskartonok és a bibliográfia jegyzék sortördelését.

Az azonossági szám 8 pozíciója százmillió könyv nyilvántartását tenné lehetővé. Erre nyilvánvalóan nincs szükség. Ezért az azonossági szám első pozíciójára a vezetéstudomány főbb területeinek megfelelő, ábécé szerinti tárgycsoport jelzést helyeztünk el. E csoportjel alkalmazásával a bibliográfiát mindjárt tematikus rendben kapjuk, továbbá ez az alapja a szabadpolcon elhelyezett könyvek raktári rendjének is. A következő hat pozíció a tulajdonképpeni leltári szám /legfeljebb 1 millió dokumentum/. Az utolsó pozíciót általában üresen hagyjuk. Ez egy későbbi alosztásra nyújt lehetőséget, amellyel minden könyv rekordjának* mérete a többszörösére nyújtható. Ezt a helyet fel lehet használni például tartalmi ismertetés, kivonat, további tárgyszavak elhelyezésére. Ez a rendszer legfontosabb fejlesztési lehetősége, amely a nyilvántartáson túlmenően tartalmi feltárást és anyaggyűjtést tesz lehetővé. Ezt a lehetőséget a feldolgozás megszervezésekor figyelembe vettük.

A NIC-rendszer által előírt mezőbeosztás további bontásával a következő szabályokat alakítottuk ki.

Szerzőmező. A szokásostól eltérően a címfelvétel szöveges részében előforduló neveket is itt kell feltüntetni. Erre az adatoknak a mágnesszalagon való elhelyezkedése és az indexelőállításban való szerepe miatt van szükség. A közreműködés minőségét a név után zárójelbe tesszük. Például szerkesztő: /SZK/, /ED/, /RED/, vagy főszerkesztő: /FSZ/, /CED/, /GRD/, publikáló: /PBL/ stb. Ezek a rövidítések a szer-

*Record /rekord/: egy dokumentumra vonatkozó adatokat összefoglaló egység gépi adathordozón, pl. a jelen esetben mágnesszalagon.

zói indexben is megjelennek a név után. Bővebb információt a cím után kell közölni, ha ez szükséges. /Pl.: "Konferencia jegyzőkönyve alapján összeall. ..."/ Lehetőség van álnevek és asszonynevek elhelyezésére /pl. KOVÁCS JULIA /SZABÓ ZOLTÁNNÉ//, két szerzői pozíció felhasználásával a szerzői indexben a két név külön-külön megjelenik.

Cimmező. A cimmező hossza elegendő cím, alcím, eredeti cím elhelyezésére a szokásos írásjelek és zárójelek alkalmazásával. A ? jel és a ! jel helyett .-ot használunk, mert az előbbi két jel nem szerepel a gép jelkészletében. A cimmező hossza lehetővé teszi, hogy speciális jellel elválasztva címfordítást vagy tartalmi ismertetést helyezzünk el. Ebből később KWIC-indexet lehet készíteni.

Forrásmező. A forrásadatok között először is az impresszum adatokat helyezzük el: hely, év, kiadó sorrendben. A helykimélés érdekében csak egy kiadót és egy várost veszünk fel; a szokásos 2-3 vonatkozó adat helyett inkább további adatok elhelyezését biztosítjuk a fennmaradó helyen. Így a beszerzés helyét, idejét, módját és a könyv értékét. Ezek alapján különféle gazdasági statisztikák készíthetők, a gazdasági osztály részére készülő rendszeres kimutatások mellett.

Végül a könyvben található bibliográfia jelölése és terjedelme következik - ha van - /ily módon másodfoku bibliográfia is készíthető a géppel!/, majd a sorozat /keret/ megjelölése. A sorozatokról szintén készíthető időnként jegyzék.

Tárgyszó mező. A könyvtárban a tárgyszórendszer kialakítása a vezetéstudományi irodalom elemzése alapján készült el. A gép a tárgyszórendszer alapján periodikusan készít tárgyszó-indexet, amelyet kézi erővel csak nagy munka árán lehetne elkészíteni. Nagyon lényeges a tárgyszórendszer következetes használata, a rövidítések, elválasztások következetes alkalmazása. Általánosabb tárgyszavak esetén év vagy ország szerinti megkülönböztetés is alkalmazható. Már a kísérletek során a tárgyszóanyagot kétdimenziósan elemeztük a tárgyszavak és a betűjelzéses tárgycsoportok szerint. Ezt az első időkben rendszeresen el fogjuk végezni gépi úton.

Az adatrögzítésre - Magyarországon talán szokatlan módon - lyukkártyát alkalmaztunk. Ez ugyanis nem jelentett számunkra semmilyen beruházást; az épületben lévő computer lyukkártyalyukasztó parkja rendelkezésünkre állt. Az adatlapok alapján a számítóközpont végzi a lyukasztást és a kártyák kezelését. A hibák javítása egyszerűen a hibás kártya kicserélésével történik. Igaz, hogy lyukkártyával csak nagybetűs input-adatokat használhatunk, de a computer nyomtatója amúgy is csak nagybetűket nyomtat. Ha a későbbiek során valamilyen szempont /állomány növekedése/ indokoltá teszi pár százezer forintot áron lyukszalagos berendezések beszerzését, a NIC-programokat és a könyvtári file-t egyik órától a másikra át lehet állítani a lyukszalagos adatbevitelre.

Az adatok tárolása
mágnesszalagon

A NIC-rendszer a könyvtár teljes anyagára vonatkozó adatokat mágnesszalagon tárolja. A mágnesszalagon megszűnik egy könyv adatainak sorokra, illetve lyukkártyákra való szétbontása. A mágnesszalagot

készítő program az egy könyvre vonatkozó adatokat egy nagyobb egységbe, a recordba foglalja össze. /A felhasználásra kerülő nyomtatott jegyzéket egy másik program készíti, amely az igényeknek megfelelően ismét sorokra tördeli az anyagot./ A recordon belül egy-egy adat /szám vagy szöveg: cím, szerző, tárgyszavak stb./ egy mezőt jelent. A mező hossza lehet minden recordban ugyanakkora - ez esetben rövidebb szövegrészek után szóközök töltik ki a mező hátralévő részét - vagy lehet változó hosszúságú. Az utóbbi esetben a mező végét a feldolgozó program számára egy kiválasztott jel /terminátor/ jelenti. Ez a jel lehet például az = jel, ha ez a szövegekben nem fordul elő. Az eredeti NIC-rendszerben a recordok és ezekben a mezők rögzített hosszúságúak. A mezők további bontásánál változó hosszúságú mezők alakulnak ki, ezért szükséges például, hogy a címfordítást a címtől az =jel válassza el. Az egyes könyvekre vonatkozó recordok együttesen egy file-t alkotnak.

Ez a könyvtári file a rendszer indulásakor a meglévő könyvek adataival készül el, majd rendszeresen kibővül a havi gyarapodás anyagával /a file felújítása/. A felújítás alkalmával az előző hónapban készült file-ból /mágnesszalagon/ és a gyarapodás lyukkártyára lelyukasztott adataiból elkészül a tárgyhavi file. Ezzel egyidőben a gyarapodásról és a teljes anyagról különféle jegyzékek készülnek.

Külön ki kell emelni a mágnesszalagon tárolt adatokban rejlő nagy lehetőségeket. A könyvek adatait tehát azonos szerkezetű recordokban tároljuk. A különböző könyvek azonos jellemzője - például a szerző, kiadó vagy a tárgyszavak - minden egyes recordban ugyanugy helyezkedik el. Ha egyszer a file elkészült, igen egyszerű programozási munka után ebből különféle kimutatásokat lehet készíteni. Például:

vedd elő a következő recordot

vedd ki belőle a tárgyszó mezőt /helye ismert/

szerepel benne az a szó, hogy "kibernetika"?

ha igen, nyomtasd ki a record /könyv/ számát

ha nem, ezzel a könyvvel nem törődünk

ha van még record a file-ban, kezd előlről.

Természetesen ennél összetettebb feladatokat is könnyen meg lehet valósítani. Ily módon készíthetők különféle szakkatalógusok, jelentések.

A NIC-rendszerben a rendszeresen felújításra kerülő könyvtári file-t kumulált file-nak is nevezzük.

O.V.K.

TÉMA KÓD

AZONOSÍTÓ

FELHASZNÁLÓ

ADATLAP (1)

LAPSZÁM

DÁTUM

C 3775

Szerzők:

DALTON, GENE W.

BARNES, LOUIS B.

ZALEZNIK, ABRAHAM

Cím:

THE DISTRIBUTION OF AUTHORITY IN FORMAL ORGANIZATIONS.

=A /HATÁSKÖR/ /MEGOSZTÁS/ /HIVATALI/ /SZERVEZET/ EKBEN. =

Forrás:

BOSTON 1968 HARVARD XIII 229 P 22 CM

US V 1 360.00 70/1 (BIBLIOGR. 7) /HARVARD UNIVERSITY, GRAD

UATE SCHOOL OF BUSINESS ADMINISTRATION, DIVISION OF RESEARCH/

Tárgyszavak:

ESETTANULMÁNYOK

HIVATALI SZERVEZET

HATÁSKÖR MEGOSZTÁS

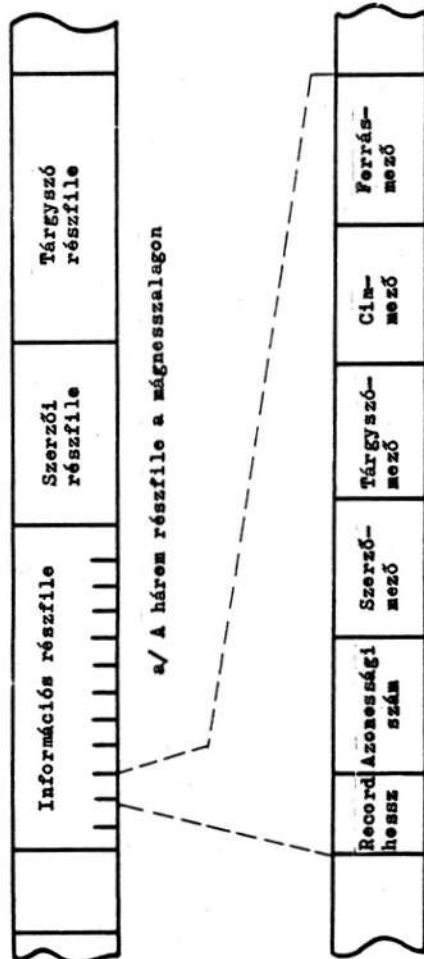
Kártya azonosító és sorszám

OVK TTSZ SZERZŐI INDEX - AUTNOR INDEX

ALDERSON, WROE (ED)	I	3765	CSATO ISTVAN	K	3843	HICKS, DAVID	M	3807	MILLS, GORDON	S	3597
ANTHONY, ROBERT N.	L	3779	CUTLER, DONALD I.	K	3860	HOLDEN, PAUL E.	M	3808	MORMAN, H. (AST)	S	3453
ARNOLD, G. F.	M	3806	DALTON, GENE M.	C	3725	HOLMES, G. A.	M	3809	MOLNAR ERK	R	3820
ATHOS, ANTHONY G.	Q	3471	DAVIS, KEITH	B	3652	HORST, PAUL	B	3654	MUNRO, WILLIAM D.	R	3475
AYRES, FRANK	S	3598	DESMONDE, WILLIAM H.	K	3607	HORST, PAUL	G	3628	MYERS, CLARK E. (ED)	A	3774
BOHRS, HERMAN	O	3675	DONBRADI LORAND(SZK)	K	3746	HORST, PAUL	S	3686	NICOSIA, FRANCESCU M	I	3661
BURGER, ERICH	K	3588	DOUGLAS, MARY L.	U	3635	HUSZSU MILOS	S	3754	O'CONNOR, J. C.	M	3806
BAKER, ALTON JESLEY	C	3660	ECKARDT, HORST (HRG)	F	3653	HUGHES, JUAN KIRKAY	B	3772	ORZAGH LASIC	M	3599
BAKEWELL, K.G.B.(ED)	U	2689	ECKERLEY, C.E.	M	3802	HUSKEY, MARY D.(ED)	K	3451			
BARBER, P.	O	3683	ECKERLEY, C.E.	M	3801	IGMAN, HERBERT	F	3640			
BARCOCZI ILOMA	P	3858	ECKHARDT SANDOR (ED)	M	3826	JORDAIN, PHILIP B.	M	3756			
BARNES, LOUIS B.	C	3775	ECKHARDT SANDOR (SZK)	M	5924	JOSWIG, HEINZ (HRG)	M	3834			
BARS RUTH	K	3738	EDDY, M. C. (ED)	M	3610	KARAS, MEINZ	U	3857			
BATES, FRANK	K	3666	ELBERT, WILLY (HRG)	M	3834	KATOWA, G. (ED)	S	3821			
BAUGMAN, J. P. (ED)	A	3470	ELDMORN I, M. (HRG)	Q	3575	KAUFMAN, W.	M	3801			
BELL, J. L.	A	3452	ELLIOT, A. H.	M	3802	KEDROV, B. M.	M	3802	O'EN, GUILLEMO	S	3467
BENDIX, REINHARD	S	3693	ENDOS P. (ED)	S	3821	KEENE, NANCY B.	R	3837	PAPP FERENC (SZK)	S	3467
BENNETT, V. G. (ED)	A	3693	FOLUP SANDOR	C	3845	KELLER FERENC (SZK)	F	3749	PARKER, S. R.	L	3290
BIERMAN, HAROLD, JR.	G	3637	FALUS IVAN	U	3856	KINDLEBERGER, CH. P.	M	3466	PATAKI FERENC	U	3859
BODDEWIN, J.	B	3781	FARGE, EUGENE K. VON	C	3454	KJAE-MAN-EN, M.(ED)	I	3468	PATAKI FERENC (SZK)	P	3568
BOYD, HARPER W.	I	3768	FILLEY, ALAN C.	B	3772	KLAUS, GEORG	M	3844	PATTON, JOHN A.	O	3767
BOYD, HARPER W. JR.	K	3759	FRISS ISTVAN (ED)	M	3593	KLAUS, GEORG (HRG)	R	3589	PEL, HARIU	B	3654
BOZSO ISTVAN	K	3759	FRISS ISTVAN (SZK)	M	3593	KORN, GRANINO A.(ED)	R	3590	PELDERSON, CARLTON A.	B	3654
BREAB, GEORGE J.	J	3643	FRISS ISTVAN (SZK)	M	3593	KORMETSKY, GEORGE	L	3451	PELEJTEI TIBOR (SZK)	U	3835
BRESLAU, M. (AST)	K	3756	GASPAR GYULA (SZK)	S	3755	KOZMETSKY, GEORGE	K	3779	PIETRASINSKI, Z.	P	3842
BROWN, R. K.	Q	3449	GORE, LILLY	S	3755	KORNICZ LAJOS	U	3591	PIRTYI OTTO	M	3842
BUR, MANRED (HRG)	R	3589	GERMANE, GAYTON E.	B	3654	LAHLER, EDWARD E.	C	3472	POLAK, E. (ED)	L	3757
BURK, EDWARD C.(ED)	J	3780	GERWIG, ERNST	D	3340	LAHLER, EDWARD E.	B	3472	PORTER, LYMAN W.	C	3776
BUYERS, C. I.	G	3628	GILBRETH, FRANK B.	A	3774	LEHRER, ROBERT N.	I	3771	PUSCHMAN, M. (HRG)	R	3829
BUZAS LASZLO	U	3855	GILBRETH, LILLIAN M.	A	3774	LEIGHTON, DAVID S.R.	I	3677	PUTNOKI JENO	P	3852
CANDLIN, E. FRANK	M	3803	GOSLIN, LEWIS M.	E	3785	LEVY, SYDNEY J.	M	3677			
	M	3804	GREBE, PAUL	M	3811	LIEFNER, H. M.	O	3747	RAJCS ZOLTAN (SZK)	U	3835
	M	3805	GRENE, JAMES H.	E	3769	LITTLEFIELD, C. L.	O	3747	RENNMAN, ERIC	N	3633
CARBERG, B. V. (ED)	G	3610	GREYSEY, STEPHEN A.	I	3473	LOWRY, DONALD I.	L	3779	ROLING, E. (BSL)	K	3751
CHAPMAN, JOHN F.(ED)	J	3780	GUYAS LASZLO (SZK)	V	3747	LUCIERNHARD, W.(HRG)	M	3834	RUBIN PETER (SZK)	L	3817
CHAPLE, ELIOT D.	A	3639	HAMORI MILOS	S	3753	MASCH, ERNSTHELMUT	Q	3679	SARTAIN, AARON GUINN	C	3660
CHILD, J.	Q	3449	HAMPTON, DAVID R.	B	3782	MATER, NORMAN R.F.	A	3790	SALES, LEONARD R.	A	3639
CHORAFAS, D. N.	D	3612	HARRINGTON, L.TAYLOR	F	3640	MAKARENKO, A. (ROL)	U	3899	SCHMID, FRANCIS	S	3461
	D	3613	HARRIS, ZELTIG	S	3824	MANDELL, MILTON M.	H	3622	SCHMID, EDGAR H. (ED)	S	3599
CLEHETT, RICHARD M.	I	3768	HAUSTEIN, HEINZ-D.	M	3587	MCGREGOR, DOULAS	M	3635	SCHMIDT, EDGAR H. (ED)	I	3450
COFFEY, ROBERT E.	Q	3471	HAYES, JOHN J.	A	3790	MEADE, J. E.	M	3677	SCHMIDT, ROBERT (HRG)	Q	3575
COX, REAVIS (ED)	I	3765	HAYES, DONALD F.	L	3763	MECHER, HEINRICH	G	3630	SCHULZ, ROBERT (HRG)	Q	3575
CRAMER, J. C. (AST)	M	3453	HEWEN, GUINER (HRG)	Q	3575	MERTENS, PETER	L	3640	SCHULZ, ROBERT (HRG)	Q	3575
CRICKTON, ANNE	K	3779	HEVEL, CARL	H	3623	MIKLOS JANOS (SZK)	M	3840	SCHWABE, ERICH (HTB)	O	3658
CROSS, HERSHNER.	L	3779				MILLER, GEORGE A.	P	3764	SCOTT, RUTH	Q	3770
CSAKI FRIGYES	K	3758							SCOTT, WILLIAM A.	Q	3770

- C:
- 3340 VEZETÉSTECHNIKA - VEZETŐ - VEZETŐKÉPZÉS
- A VEZETÉS MUNKAMÓDSZEREI. A VEZETŐ EGYÉNISÉGE, KIVÁLÁSÁSA.
- A VEZETŐKÉPZÉS MÓDSZEREI ÉS INTÉZMÉNYEI.
- MANAGEMENT METHODS - MANAGERS - MANAGEMENT TRAINING *** D 3612
- SELECTION OF MANAGER. MANAGER BEHAVIOUR. METHODS AND INSTITUTIONS.
- OF MANAGEMENT TRAINING.
- D 3613
- FANGE, EUGENE K. VON
PROFESSIONAL CREATIVITY. =/ALKOTO TEVEKENYSEG/ /MIVATAS/BAH,
/MUNKABAH/.
- ENGLEWOOD CLIFFS, N.J. 1959 PRENTICE-HALL XI 260 P 22 CM
- US V 1 670.00 70/1 (BIBLIOGR.3)
- C 3461 SAYLES, LEONARD R.
MANAGERIAL BEHAVIOR. ADMINISTRATION IN COMPLEX ORGANISATIONS.
=A/VEZETÉS/ /MAGATARTÁS/A. /KOMPLEX/ /SZERVEZET/ /IGAZGATÁS/A..
- NEW YORK-ETC 1964 MCGRAW-HILL XI 269 P 22 CM
- US V 1 518.00 70/1
- C 3655 TURNER, BARRY I.
MANAGEMENT TRAINING FOR ENGINEERS. =/VEZETŐKÉPZÉS/ /MÉRNOK/OK
SZAMARA.
- LONDON 1969 BUSINESS BOOK XVIII 401 P 24 CM
- AM V 1 918.00 70/1
- C 3660 SARTAIN, AARON GUINN PAKER, ALTON WESLEY
THE SUPERVISOR AND HIS JOB. =A/KÉZEP-VEZETÉS/ ÉS MUNKAJA..
- NEW YORK-ETC 1965 MCGRAW-HILL XI 655 P 24 CM
- US V 1 655.00 70/1
- E:
- 3360 GERNIG, ERNST
ORGANISATION UND FÜHRUNG INDUSTRIELLER UNTERNEHMUNGEN.
=IPARVALLALAT/OK /SZERVEZET/É ÉS /VEZETÉS/É..
- ZÜRICH 1959 VERL. DES SCHWEIZERISCHEN KAUFMÄNNISCHEN VEREINS 314P
- SC V 1 336.00 70/1
- CHORAFAS, D. N.
AN INTRODUCTION TO PRODUCT PLANNING AND RELIABILITY MANAGEMENT.
=TERMÉKTERVEZÉS/ A MEGHÍZMÁTO /VEZETÉS/I /INFORMÁCIÓRENDSZER/
ALAPJAI..
- LONDON 1967 CASSELL XVI 300 P 22 CM
- AM V 1 324.00 70/1
- CHORAFAS, D. N.
MANAGING INDUSTRIAL RESEARCH FOR PROFITS. WITH CASE STUDIES.
=AZ /IPARI KUTATÁS/OK /GAZDASÁGOS/ /VEZETÉS/É..
- LONDON 1967 CASSELL XVII 314 P 22 CM
- AM V 1 324.00 70/1
- MÜLLER, WOLFGANG
DIE SIMULATION BETRIEBSWIRTSCHAFTLICHER INFORMATIONSSYSTEME.
=AZ /ÜZM/I /GAZDASÁG/I /INFORMÁCIÓRENDSZER/ÉK /SZIMULÁCIÓ/JA..
- WIESBADEN 1969 GABLER 171 P 25 CM
- MS V 1 384.00 70/1 (BIBLIOGR.13) /BETRIEBSWIRTSCHAFTLICHE
BEITRÄGE. 8D.13./
- STIER, ERNST
DIE ENTSCHEIDUNGSHILFER FÜR DIE UNTERNEHMENSLEITUNG.
=VALLALAT/I /DONTES/ÉK. KEZIKÖNYV /VALLALATVEZETŐ/K SZAMARA..
- WIESBADEN 1968 GABLER 10 258 P 21 CM
- NS V 1 428.00 70/1 (BIBLIOGR.18)
-
- TERMÉLESIRANYÍTÁS
- TERMÉLES SZERVEZÉS ÉS AUTOMATIZÁLÁS. TERMÉLESI FOLYAMATOK.
- GAZDASÁGOSÁG.
- PRODUCTION CONTROL
- ORGANIZATION AND AUTOMATION OF PRODUCTION. PRODUCTION PROCESSES.
- PROFITABILITY.
- E 3697
- MTA IPARGAZDASÁGTANI KUTATÓCSOPORT
A VERSENYKÉPES VALLALAT. 4. KÖT. =/TERMÉLESIRANYÍTÁS/..
- BP 1969 MTA 98 P 24 CM
- MA V 1 75.00 70/1
- MA IPARGAZDASÁGTANI KUTATÓCSOPORT
A VERSENYKÉPES VALLALAT. 4. KÖT. =/TERMÉLESIRANYÍTÁS/..
- BP 1969 MTA 98 P 24 CM
- MA V 1 75.00 70/1
- GREENE, JAMES M.
PRODUCTION CONTROL. SYSTEMS AND DECISIONS. =/RENDSZER/ÉK ÉS
/DONTES/ÉK A /TERMÉLESIRANYÍTÁS/BAH..
- HOMERWOOD, ILL. 1965 IRWIN XII 605 P 24 CM
- US V 1 819.00 70/1
- GOSLIN, LEWIS M.
THE PRODUCT-PLANNING SYSTEM. =A /TERMÉLES/ /TERVEZÉS/ /RENDSZER/É..
- HOMERWOOD, ILL. 1967 IRWIN IX 159 P 23 CM
- US V 1 177.00 70/1
- /IRWIN SERIES IN OPERATIONS
MANAGEMENT./
- D:
- 3369
- VALLALATVEZETÉS
- IPARVALLALATOK VEZETÉSE ÉS SZERVEZÉSE. A VEZETÉS INFORMÁCIÓ-
RENDSZERE.
- INDUSTRIAL MANAGEMENT
- INDUSTRIAL ORGANIZATION. MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS.
- E 3765
-
- 3376
- PORTER, LYMAN W. LATLER, EDWARD E.
MANAGERIAL ATTITUDES AND PERFORMANCE.
=VEZETŐ/I /MAGATARTÁS/ ÉS /TELJESÍTMÉNY/..
- HOMERWOOD, ILL. 1968 IRWIN VIII 209 P 24 CM
- US V 1 519.00 70/1 (BIBLIOGR.6) /IRWIN-DORSEY SERIES IN
MANAGEMENT SCIENCE./
- FULBP SANDOR
=/ESETTANULMÁNYOK/ ÉS /VALLALATI JATEK/OK..
- BP 1969 KJK 237 P 20 CM
- MA V 1 24.50 70/1 (BIBLIOGR.2)
- E 3769
-
- 3775
- DALTON, GENE W. BARNES, LOUIS B. ZALEZNIK, ABRAHAM
THE DISTRIBUTION OF AUTHORITY IN FORMAL ORGANIZATIONS.
=A/NATÁSKR/ /MEGOSZTÁS/ /MIVATAL/I /SZERVEZET/ÉKBN..
- BOSTON 1968 HARVARD XIII 229 P 22 CM
- US V 1 360.00 70/1 (BIBLIOGR.7) /HARVARD UNIVERSITY, GRADUATE
SCHOOL OF BUSINESS ADMINISTRATION. DIVISION OF RESEARCH/
-

FILOZOFIA	LEXIKON FILOZOFIA		
R 3589	R 3590		
FILOZOFIA	TUDOMÁNYFILOZOFIA		
R 3837			
FILOZOFIA-TÖRTÉNET			
R 3741	R 3742		
FORTRA..	CDC 1604		PROGRAMOZÁS ELMÉLET
K 3475	IBM 1130		
FORTRAN	K 3600		
GÉPJÁRMŰ-KÖZLEKEDÉS	V 3747		
GALLICIZMUSOK			
GAZDASÁGI INFORMÁCIÓ	M 3817		
M 3447	MATEMAT. STATISZTIKA	INFORMÁCIÓELMÉLET	KÖZGAZDASÁGTAN
GAZDASÁGI INTEGRÁCIÓ	M 3677		
GAZDASÁGPOLITIKA	M 3453		
GAZDASÁGPOLITIKA USA	M 3466		
GRAFELEMELET			
S 3821	MATEMAT. NYELVSZET		
KALMAZELMÉLET	S 3596		
S 3753	MATEMATIKAI LOGIKA		
KALMAZOK	S 3755		
S 3755	RELÁCIÓK	FÜGGVÁNYEX	SZÁMFÜGGALOM FELÉP.
HARDWARE MUSZAKI	K 3451		
HASZNÁLATI ÉRTEK	M 3841	POLITIKAI GAZDASÁGT.	
HATÁSKÖR MEGOSZTÁS	C 3775		
HATÁSKÖR MEGOSZTÁS	F 3577		
MATEKONYSÁG MÉRÉS	A 3639	VEZETÉSI MATEKONYSÁG	
HIVATALI SZERVEZET	C 3775		
HUMAN RELATIONS	M 3629		
HUMAN RELATIONS	A 3639	VEZETÉS EMBERI TÉNY.	VEZETÉSI MATEKONYSÁG
HUMAN RELATIONS	C 3655	VEZETŐKÉPZÉS	
HUMAN RELATIONS	B 3777	BÜROKRACIA	VEZETÉS EMBERI TÉNY.

3. ábra

Adatok tárolása a mágnesszalagon

A kumulált file három részfile-ből áll. A könyvek valamennyi adatát tartalmazó információs részfile szerkezete a 3. ábrán látható.

A szerzői részfile recordjai csak a szerző nevét és a könyv azonossági számát, a tárgyszó részfile recordjai csak tárgyszavakat és azonossági számot tartalmaznak.

A felujításnál a NIC-program beolvassa a havi gyarapodás-recordokat lyukkártyáról, ellenőrzés után rendezi és mágnesszalagra írja azokat. Ezután gondoskodik arról, hogy ennek alapján mind a három részfile kibővüljön az új könyvek megfelelő adataival. A három részfile-t azért tároljuk külön-külön a mágnesszalagon, hogy egyszerűbb legyen az egyes jegyzékek elkészítése. A fenti három részfile tulajdonképpen egy-egy jegyzék anyaga; az információs részfile a teljes bibliográfia, a szerzői részfile a szerzői mutató, a tárgyszó részfile az ún. chain-index* anyagát tartalmazza.

Mind a három részfile rendezett: az információs részfile-ben a recordok azonossági szám szerint /tehát tárgycsoport, azon belül leltári szám szerint/, a szerzői indexben a szerzők neve szerint, a tárgyszó indexben a tárgyszavak betűrendjében vannak rendezve. A felujítások alkalmával az új recordok mind a három részfile-ben a sorban nekik megfelelő helyre kerülnek be. Ily módon a könyvtári file a felujítási periódustól függő hátralékot megengedve bármikor készen áll bármilyen revízió vagy kimutatás-készítés gépi úton történő végrehajtására.

Mint korábban említettük, az azonossági szám utolsó üresen hagyott pozíciója a recordok további bővítését teszi lehetővé. Ha a későbbiek során egy már használt leltári szám után az utolsó pozícióra egy egyest írunk és ezzel az azonossági számmal felvisszünk egy újabb recordot a rendszerbe, ezt a recordot a program besorolja a korábban felvitt, ugyanilyen leltári számú record mögé. Egy ily módon felvitt tartalmi ismertetés a mágnesszalagon és a bibliográfia jegyzéken a könyv /eredeti/ "törzsrecordja" mögött helyezkedik el. A szerzői indexben és a tárgyszó indexben a bővítés nem jelentkezik.

A rendszer által
nyomtatott jegyzékek

A NIC-programok által kinyomtatott alapvető dokumentum a bibliográfia jegyzék. Ez 3 szakcsoportban, ezeken belül ugrószámok numerus kurrens sorrendben tartalmazza a havi gyarapodás

adatait: azonossági számot, szerzőmezőt, címezőt és a forrásmezőt. A gép itt a teljes hosszúságú NIC-mezőket írja ki, így valamennyi általunk abba sűrített adat megjelenik a jegyzékben /4. ábra/. A jegyzé-

* Chain index = láncindex. A tárgyszavakat az első tárgyszó betűrendjében rendezzi. Abban különbözik a nálunk ismertebb permutált index-től, hogy az első tárgyszót a rendezés után mindig elhagyja, amíg egy tárgyszóra rövidülnek le a sorok, a permutált index viszont minden sorban az összes tárgyszót közli.

ket nyomdai uton sokszorosítva, kapjuk a havi gyarapodást tartalmazó tematikus elrendezésű kiadványt. A tervek szerint félévenként egyszer készítünk teljes bibliográfia jegyzéket az addig összegyűlt anyagról.

E bibliográfia kiegészítéseként egyszerű programot készítettünk, amely szerint a gép a lelyukasztott kártyákat leltári szám szerinti sorrendben írja ki /tehát a rendezésnél a betűcsoportot nem veszi figyelembe/. Mivel a leltári szám /betűcsoporttól függetlenül/ havonta növekszik, ez utóbbi jegyzékek beüzve teljes leltári katalógust /leltárkönyvet/ adnak.

Erre a két jegyzékre, illetve ezek tételeire hivatkozik a NIC-rendszerben készített két index /5. és 6. ábra/.

A szerzői index a betűrendben elhelyezett nevek mindegyike mellett megadja azokat az azonossági számokat, amelyeknél az illető név a hat szerzőmező valamelyikében szerepelt. Először a szerzők és a zárójeles jelzéssel ellátott közreműködők, majd - külön indexben - a testületi szerzők következnek.

A tárgyszó index un. chain-index szerkezetű. A NIC-rendszerben lehetne ehelyett SLIC-indexet /Selective Listing in Combination = vezérszavak válogatott kombinációival végzett indexelés/ is készíteni /ismertetését lásd: TMT 17.k. 1.sz. 1970. p.61-62./. Az intézet céljaira mi a chain-indexet megfelelőbbnek találtuk. Az indexben minden egyes sorban egy-egy könyv tárgyszavai /különböző számban és kombinációkban/, valamint az azonossági szám szerepel.

A gép a program szerint elkészíti a tárgyszavak "chain kombinációt", amelyeket - a tárgyszavak egymás közötti sorrendjének változtatása mellett - az elől álló tárgyszó egymás utáni elhagyásával kapunk. Valamennyi kombináció szerepel a tárgyszó-indexben. Az egész index természetesen az elől álló tárgyszavak betűrendjében rendezett.

Mindkét index havonta külön készül el a gyarapodásról és a teljes anyagról a bibliográfiával együtt. A gyarapodásról készült bibliográfia és két index a havi ismertetőbe kerül, a teljes anyagról készült bibliográfia és indexek könyvtári kötetkatalógusként állnak az olvasók rendelkezésére.

Végül a gyarapodásról havonta szabványméretű katalóguskartonokat készít a gép /7/a és 7/b ábra/. Minden könyvről tárgyszavanként egy karton készül. A kartonon legfelül a kiemelt tárgyszó és az azonossági szám szerepel, majd a szokásos formában a többi adat. A címezőből csak az első 200, a forrásmezőből az első 132 pozíció kerül itt kiírásra.

A kartonokat a gép a kiemelt tárgyszó szerinti betűrendben nyomtatja ki. Így ezek besorolása a tárgyszókatalógusba egyszerű művelet.

Az eredmények ismertetésénél még egyszer hangsúlyozzuk, hogy a havi gyarapodásnak az adatfelvételezés során összegyűlt anyagából /amelyet a hónap alatt folyamatosan le is lyukasztanak/ a hónap meg-

<u>HATÁSKÖR MEGOSZTÁS</u>		C 3775
DALTON, GENE W. ZÁLEZNIK, ABRAHAM	BARNES, LOUIS B.	
THE DISTRIBUTION OF AUTHORITY IN FORMAL ORGANIZATIONS, =A /HATÁSKÖR/ /MEGOSZTÁS / /HIVATAL/I /SZERVEZET/EKBEN.=		
BOSTON 1968 HARVARD XIII 229 P 22 CM US V 1 360,00 70/1 (BIBLIOGR.7) /HARVARD UNIVERSITY, GRADUATE ESETTANULMÁNYOK HIVATALI SZERVEZET HATÁSKÖR MEGOSZTÁS		

7/a. ábra

Katalóguskarton

<u>HIVATALI SZERVEZET</u>		C 3775
DALTON, GENE W. ZÁLEZNIK, ABRAHAM	BARNES, LOUIS B.	
THE DISTRIBUTION OF AUTHORITY IN FORMAL ORGANIZATIONS, =A /HATÁSKÖR/ /MEGOSZTÁS / /HIVATAL/I /SZERVEZET/EKBEN.=		
BOSTON 1968 HARVARD XIII 229 P 22 CM US V 1 360,00 70/1 (BIBLIOGR.7) /HARVARD UNIVERSITY, GRADUATE ESETTANULMÁNYOK HIVATALI SZERVEZET HATÁSKÖR MEGOSZTÁS		

7/b. ábra

Katalóguskarton

távozott napján 30-40 perc alatt elkészül a bibliográfia jegyzék, a leltári jegyzék, a szerzői index és tárgyszóindex. Egy-egy könyv adatai valamennyi jegyzéken megegyeznek - nincs gépelési eltérés. Az adatfelvételezésnél egyes neveket természetesen el lehet hibázni, de ez a legközelebbi alkalommal egyszerre valamennyi jegyzéken kijavítható. A fentiekén kívül havonta gépi uton elkészül a könyvállomány tárgycsoportok és tárgyszavak szerinti részletes elemzése. Ennek alapján a tárgycsoport-beosztás és a tárgyszavak használatának arányosságait vizsgáljuk.

Végül a könyvtári file-ból a gazdasági osztálynak bármikor jelentést lehet készíteni két időpont között beszerzett könyvek darabszámáról és összértékéről.

Fejlesztési tervek

Tisztában vagyunk azzal, hogy a működés során kiderülhetnek a rendszer rejtett szervezési hibái. Megvalósított gépesített rendszerek történetének vizsgálata bizonyítja, hogy a legjobban átgondolt rendszer is egy-két éves tapasztalat után átszervezésre szorult. Ezért tartjuk jelentősnek azt a körülményt, hogy egy másutt /Angliában/ már több helyütt használt rendszert valósítunk meg intézetünkben.

Remélhető, hogy a gyermekbetegségeket ezzel elkerülhetjük; a rendszer jelenlegi változata két-három évig alapvető változtatás nélkül működni fog. Ekkor már kellő tapasztalattal fogunk rendelkezni egy új rendszerre való áttéréshez, az alapvető adatfelvételezési munkát pedig nem kell előlről kezdeni, mert a jelenlegi, rendezett felépítésű file más fajta rendezettségű file-lá való átalakítása egyszerű programozással megoldható.

A meglévő file szerkezet többféle visszakeresést tesz lehetővé. Az ICL FIND programjai segítségével már több ilyen kísérletet végeztünk.* A FIND programok ezenkívül lehetővé teszik kapcsolt rendszerek működtetését. Például a jelenlegi rendszer összekapcsolható más rendszerekkel, így ETO-val vagy kölcsönzési nyilvántartással. A címfordítások, esetleg a tartalmi kivonatok alapján KWIC-index készíthető. Ehhez a file-on egyenlőség /=/ jelek között már gyűjtjük az anyagot, csak a programozási munkát kell majd elvégezni.

A NIC-programok használhatók folyóiratcikkek feldolgozására, vagy az intézet szakmai fordításállományának feldolgozására is. Végül több ilyen rendszer összevonható az intézet egységes dokumentációs adatfeldolgozási rendszerébe.

Ha lehetőség nyílik a computer bővítésére közvetlen működésű "lekérdező" egységgel /katódsugárcsöves képernyővel vagy on-line írógéppel/, ez a rendszer bővítésében is új szakaszt nyit meg. Ebben az

* Munkatársunk GRÓFCSIK Erika közreműködésével.

esetben a rendszer "ad hoc" közvetlen információkeresést is végezhet: a mágneslemezen tárolt file-ból a kereső program perc-nagyságrendű idő alatt ad választ a kutató kérdéseire.

Ilyen berendezések birtokában az adatfelvételezés is átalakulhat. Az adatokat nem adatlapra írják le, hanem rögtön a közvetlen írógépen. Az adatok lelyukasztása is elmarad. Az írógépen leírt adatokat a gép rögtön ellenőrzi és a gépelőnek ellenőrzésre szerkesztetten visszairja. A gépelő jóváhagyó jelzése után a program rögtön beilleszti a recordot a könyvtári file megfelelő helyére. Így a file felújítása darabonként legfeljebb pár órás hátralékkal elkészülhet. A félóra múlva érkező kutató már erről a könyvről is értesülhet a lekérdezésre kapott válaszban. A részletes jegyzékek a továbbiakban is rendszeres időközönként elkészíthetők.

Ilyen bővítést valószínűleg csak nagyobb könyvtárban érdemes megvalósítani, a computer-típus és a bevezetett rendszer azonban elvileg nálunk is lehetővé teszi ezt.

::':::

ERDÉLYI, J. - KRAMMER, G.: The use of an ICL 1900 computer in the library work of the National Management Development Centre

The NIC program system of ICL 1900 computer series was designed for continuous documentation processing in libraries. The authors have conducted experiments with NIC programs and then, the continuous processing started in the Centre's library on the basis of a library system thus designed.

The article outlines this library system which, in addition to preparing library information and computer-assisted processing, is also capable of giving certain continuous reference services.

The preparation of data /information/ for the computer is based on the traditional Hungarian methods of library processing operations as regards its content. Formally, the domestic standards used by the Centre's library were prepared with a view to the restrictions of NIC programs. Bibliographical and other data of a book are recorded in four groups - authors, title, source, subject headings - with the characteristics demonstrated in the article.

Data of the holdings are stored on magnetic tape and are brought up-to-date every month. The article outlines the concepts of data storage on magnetic tape and the methods of information handling.

The process of bringing the material up-to-date at regular monthly intervals is connected with printing out, in the form of

book catalogues: a classified bibliography, as well as an author index and subject index. All this is complemented by standard catalogue cards arranged in alphabetical order. The bibliography and the indexes are multiplied and distributed among the members of the Centre, while the catalogue cards are used to form a subject catalogue.

The system is of an experimental character, and its current operation is expected to yield further practical results. The possibility of the system's multi-dimensional development has already been incorporated in the system. E.g. addition of annotations to the data of books is one such possibility, or taking another example, the continuous development of the subject heading system and its mechanized analysis is also possible. Adopting other programs for ICL 1900 facilitates various retrieving operations. Thus, if the experiences will so indicate, a simple transformation of the library file might serve as a basis for a considerably improved system.

!!!

ЭРДЕИ, Ю. - КРАММЕР, Г.: Применение ЭВМ ICL 1900 в библиотечной работе Государственного центра по образованию руководящих кадров

Система программ NIS ЭВМ ICL 1900 разработалась для постоянного проведения библиотечной информационной работы. Авторы вели опыты с программами NIS, а потом на основе запланированной библиотечной системы началась непрерывная обработка в библиотеке Центра.

В статье представляется библиотечная система, назначенная не только для подготовки библиотечных данных и обработки с помощью ЭВМ, но и для постоянного справочно-информационного обслуживания.

Подготовка данных для ЭВМ по содержанию основывается на обычной венгерской библиотечной обработке. Учитывая ограничения программ с точки зрения формы были разработаны внутренние стандарты, применяемые в библиотеке. Данные одной книги записываются в представленном объеме в четырех группах: авторы, название, источник, предметные слова.

Данные книжного фонда хранятся на магнитных лентах системы и дополняются через каждый месяц. В статье толкуют понятия хранения на магнитных лентах и представляются методы обработки информации.

При регулярном ежемесячном обновлении изготавливаются при помощи почасового печатающего устройства в форме сводных каталогов библиография по предметному разделению, авторский указатель и предметный указатель, и в дополнение каталожные карточки стандартного формата, напечатанные в алфавитном порядке. Сотрудники Центра получают библиографию и указатель в размноженном виде, а из каталожных карточек составляется предметный указатель.

Разработанная система имеет опытный характер, ожидается практических результатов в ходе ее действия. Возможности многостороннего развития системы уже учтены. Имеется возможность в частности для снабжения данных о книгах с аннотацией, для постоянного развития системы предметных слов и для машинного анализа. Открывается возможность для разного поиска с применением других программ ICL 1900. Таким образом - если это опытом утверждается - простая переработка Библиотечной картотеки может служить основой для значительно развитой системы.

---X---

ERDELYI, J. - KRAMMER, G.: Anwendung des ICL 1900 Computers in der Bibliotheksarbeit des Ungarischen Weiterbildungsinstituts der Führungskräfte

Das NIC-Programmsystem der ICL 1900 Computer dient der fortlaufenden Ausführung der Bibliotheks- und Dokumentationsarbeit. Die Autoren haben mit den NIC-Programmen Experimente durchgeführt, und setzen später aufgrund des geplanten Bibliothekssystems in der Bibliothek des Ungarischen Weiterbildungsinstituts der Führungskräfte die laufende Bearbeitung in Gang.

Der Artikel beschreibt das Bibliothekssystem, welches über die Bibliotheks-Datenvorbereitung und die vom Computer verrichtete Bearbeitung hinauslaufend auch Referencedienste leistet.

Die Datenvorbereitung für den Computer beruht inhaltlich auf der üblichen Bearbeitungsweise ungarischer Bibliotheken. In formeller Hin-

sicht wurden die in der Bibliothek angewandten Normen unter Beachtung der Einschränkungen der NIC-Programme ausgebildet. Die Daten eines Buches werden in vier Gruppen - Autor, Titel, Quelle, Schlagwörter - festgesetzt.

Die Daten des Buchbestandes werden durch das erwähnte System auf Magnetbändern gespeichert und monatlich kumuliert. Der Artikel erörtert die Begriffe bezüglich der Magnetbandspeicherung sowie die Methode der Informationsbehandlung.

Anlässlich der regelmässigen monatlichen Kumulierungen werden auf einer Reihendruckmaschine in Form eines Bandkatalogs in Fachgruppen gegliederte Bibliographien, Autorenindexe und Schlagwortindexe hergestellt, welche durch gedruckte Katalogkarten in alphabetischer Reihe ergänzt werden. Die Mitarbeiter des Instituts erhalten die Bibliographie sowie die Indexe vervielfältigt als Publikationen, während die Katalogkarten für einen Schlagwortkatalog verwendet werden.

Bei dem erwähnten System handelt sich zur Zeit um einen Versuch, wobei im Laufe der späteren Funktionierung mit zahlreichen praktischen Ergebnissen zu rechnen ist. Mehrseitige Entwicklungsmöglichkeiten wurden bereits zu Beginn ins System eingebaut. Es besteht z.B. die Möglichkeit, den bibliographischen Daten Annotationen beizufügen, ferner das Schlagwortsystem laufend zu ergänzen und mechanisch zu analysieren. Durch die Anwendung von mehreren anderen ICL 1900-Programmen wird auch die Durchführung verschiedener Wiederauffindungen ermöglicht. Auf diese Weise kann - wenn es die Erfahrungen begründen - die einfache Umgestaltung der Bibliotheks-File als Grundlage für ein bedeutend weiterentwickeltes System dienen.

Minden autótulajdonos tudja,

hogy a gépkocsivezetés - mivel észleléssel és mozgásos intézkedéssel függ össze - rendkívül bonyolult és felelősségteljes tevékenység. Az autóvezetés szakismereteket /forgalmi, vezetés-technikai, műszaki, biztonsági, stb./ igényel. A vezetés közben elkövetett kis hiba is aránytalanul súlyos következményekkel járhat mind az élet- és balesetveszély tekintetében, mind anyagilag.

Minden autótulajdonos tudja,

hogy hazánkban az utóbbi években milyen sok közúti baleset volt. Ám sokan úgy vélik, hogy baleset, kár csak másokkal történhet.

Minden előrelátó autótulajdonosnak tudnia kell,

hogy anyagi biztonságuk érdekében a gépkocsibiztosítás nélkülözhetetlen.

Egyes autótulajdonosok azt hiszik,

hogy a következő gépjárműszavatossági biztosítással kielégítően gondoskodtak anyagi biztonságukról. Ennek alapján azonban kizárólag azt az anyagi kötelezettséget vállalja át az autótulajdonos helyett a biztosító, amelyért az törvényes felelősséggel idegen személyeknek tartozik.

Minden autótulajdonosnak saját érdekében szükséges tudnia,

hogy a saját gépkocsijában baleset folytán bekövetkezett törés, tűz, vi. láncsapás, robbanás, lopás-rablás károokra, a vezető és utasai balesetére csak a

C A S C O B I Z T O S Í T Á S

nyújt anyagi fedezetet.

A biztosítás havi díja a gépkocsi típusától és a biztosított által választott önrészesedés nagyságától függ.

Minden autótulajdonosnak fontos tudnia,

milyen iratok bemutatása szükséges a gépkocsi kárainak bejelentésekor:

- biztosítási kötvény,
- a káreset előtti utolsó két hónap biztosítási díjfizetésének igazolása,
- forgalmi engedély,
- a gépjármű vezetőjének vezetői igazolványa.

Minden autótulajdonosnak kívánjuk,

vezessen balesetmentesen, biztosítási kérdésekben pedig forduljon bizalommal fiókjainkhoz, kirendeltségeinkhez, ahol szakszerű felvilágosítással készséggel állnak rendelkezésükre.

ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ